Ordre du jour

1. Dépôt d'un projet de loi
2. Débat d'orientation relatif à la Convention sur l'avenir de l'Europe

   (Discussion générale - Motion et Résolutions - Votes)
3. Ordre du jour

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Jean-Claude Juncker, Premier Ministre, Ministre d'Etat; Mme Lydie Polfer, Vice-Premier Ministre; M. Henri Grethen, Ministre.

(Début de la séance publique à 14.31 heures)

M. le Président.- D'Sitzung ass op. Huet d'Regierung der Chamber iergendwellech Matdeelung ze maachen?

(Assentiment)

Den Här Minister Grethen huet d'Wuert fir den Dépôt vun engem Projet de loi.

1. Dépôt d'un projet de loi

M. Henri Grethen, *Ministre de l'Economie.*- Här President, ech sinn duerch groussherzoglechen Arrêté vum 5. Februar autoriséiert den Dépôt ze maache vum

- Projet de loi 5099 instaurant un régime d'aide à la protection de l'environnement, à l'utilisation rationnelle de l'énergie et à la production d'énergie de sources renouvelables.

M. le Président.- D'Chamber hëlt Akt vum Dépôt vun deem Projet de loi duerch den Här Wirtschaftsminister Henri Grethen. De Projet gëtt un déi zoustänneg Kommissioun weidergeleet.

2. Débat d'orientation relatif à la Convention sur l'avenir de l'Europe

Op eisem Ordre du jour vun haut de Mëtteg steet d'Orientéierungsdebatt iwwert den europäesche Konvent. Et hu sech bis elo agedroen: déi Häre Wiseler, Fayot, Helminger, Gibéryen, d'Madame Wagener, déi Hären Urbany, Calmes a Bausch. Als éischten ageschriwwene Riedner huet den Här Wiseler d'Wuert.

Discussion générale

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, eis heiteg Debatt ass net déi éischt iwwert d'Europäesch Unioun an hir Zukunft. Et ass awer déi éischt, déi mer méi spezifesch dem Konvent widmen, deem Konvent deen duerch d'Erklärung vu Laeken dozou bestëmmt ass entscheedend Richtlinnen auszeschaffen, no deene sech d'Stats- a Regierungschefen ab Juni 2003 am Verlaf vun der nächster Regierungskonferenz kënnen a sollen orientéieren.

Dee Konvent ass de konkreten Ausdrock vum Wëlle vum Europäesche Rot fir an der Debatt iwwert déi eigentlech Finalitéit an déi zukünfteg Organisatiouns- a Funktiounsweis vun der Unioun nei Weeër ze beschreiden. An him sinn déi europäesch Acteure vertrueden, deenen hir Zoustëmmung gebraucht gëtt, wann Europa sech e grondleeënden neie politeschen Zouschnëtt gëtt. Vertrieder vun de Regierungschefe vum Europaparlament a vun deenen nationale Parlamenter, sou wéi vun der Kommissioun, beroden zesummen en europäesche Verfassungsvertrag, deen als eenheetlecht konstitutiivt Dokument vum politeschen Europa soll déi aktuell Vertragslandschaft ersetzen.

Originell un där Démarche vum Konvent ass net nëmme seng institutionell verschiddenaarteg Zesummesetzung, mä och déi geographesch. Et ass fir d'éischt an der Geschicht vun der Unioun, dass d'Bäitrëttskandidaten un esou enger Aarbecht gläichberechtegt associéiert sinn, an zwar alleguer. Och d'Türkei hëlt als dräizéngte Kandidat fir en EU-Bäitrëtt um Konvent deel.

Wann dëst Gremium am Ufank och nach vu verschiddene Skeptiker als e quasi informellen Diskussiounsforum ugesi ginn ass, deem seng Zesummesetzung eleng wuel kéint dofir suergen, dass net schrecklech vill bei sengen Debatte géif erauskommen, sou huet de Konvent zënter senger Asetzung viru ronn engem Joer awer, muss ee ganz kloer soen, eng Eegendynamik entwéckelt, déi drop hin deit, dass säin Ofschlossbericht duerchaus kéint méi si wéi e Rapport un den Europäesche Conseil, Rapport mat deem dësen dann eppes ufänkt oder och net.

Am Verlaf vun der Zäit huet d'Zesummesetzung vum Konvent och geännert. Haut sëtzen als Regierungsvertrieder esou vill Aussenan Europaministeren op de Konventsbänken, dass et legitim ass unzehuelen, hei géif d'Aarbecht vun der nächster CIG wierklech préfiguréiert ginn. Däitschland, Frankräich, d'Belsch an d'Türkei hunn hir Ausseministeren delegéiert, Italien säi stellvertriedende Premier, Groussbritannien säin Europaminister. Dëst muss als Zeechen derfir gewäert ginn, dass de Konvent vum renge Berodungs- zu engem halwe Beschlossorgan évoluéiert huet. Dëst bedeit och, dass dat Resultat, op dat de Konvent hischafft, nämlech d'Redaktioun vun engem am Konsens zustan kommende Verfassungsvertrag, wuel kann erreecht ginn. Mir sollten eis Debatt vun haut am Hibléck vun esou engem Dokument féieren.

De Konvent huet elo bal e Joer zënter senger konstituéierender Sëtzung den 1. Mäerz 2002 getaagt. Am Verlaf vun där Zäit huet e quasi all Mount zwou Plenartagungen ofgehalen an zéng Aarbechtsgruppen hu sech mat jeeweils engem fundamentale Reformsujet befaasst, éier se en Ofschlossrapport vun hire Berodunge virgeluecht hunn. Dës Aarbechtsgruppen hunn all wichteg Themegebidder a Politikberäicher am Zesummenhang mat der Unioun ofgedeckt. Vun der Subsidiaritéit an der Vereinfachung vun de Rechtsinstrumenter iwwert d'Aussen- an d'Verdeegungspolitik bis hin zum sozialen Europa leie Berichter vun den Aarbechtsgruppe vum Konvent vir. Elo geet et drëms, aus dëse Berichter Schlussfolgerungen ze zéien, déi sech fir d'Redaktioun vun engem eenheetleche Verfassungstext eegnen. De Konvent ass souzesoen a senger waarmer Phas ukomm.

De Conseil vu Laeken ass dovun ausgaangen, dass déi wesentlechst Aufgab vum Konvent géif dra bestoen - an en huet seng Deklaratioun och dorop axéiert -, de Bierger en neit, e méi kloert, e méi immediat Europabild ze vermëttelen, andeems e Propositioune géif maache wéi een d'Unioun gläichzäiteg géif vereinfachen an dem Bierger se méi no bréngen. E kruziale Schrëtt op deem Wee, dat ass zu Laeken festgehale ginn, ass den Iwwergang vun enger komplizéierter Landschaft vun dräi grondlegende Verträg zu engem eenzege Grënnungsdokument, wat wiesenshaft eng Verfassung misst sinn, och wann iwwert dëse Begréff nach net déi allergréissten Eenegkeet herrscht.

De Wee zur europäescher Verfassung ass eigentlech e logeschen an e virgezeechneten. Eng „union sans cesse plus étroite" tëschent Staten an hire Bierger, sou wéi de Vertrag vu Maastricht se postuléiert, kann op Dauer nëmme vun engem Instrument vum interne Recht begrënnt an organiséiert ginn. Dofir ass den Iwwergang vum Vertrag, engem Instrument aus dem Völkerrecht, zu der Constitutioun als intern Rechtsnorm, déi juristesch Iwwersetzung vun där Aspiratioun zu enger nach méi enker politescher Unioun op eisem Kontinent ze kommen.

Dësen Iwwergang bedeit ganz sécher e qualitative Schrëtt, deem seng Bedeitung net ze ënnerschätzen ass. An de Grënnerjoren huet kaum een dru geduecht déi Gemeinschaften, déi do konstituéiert goufen, op enger anerer Basis wéi op där vu Statenzesummeschlëss ze fondéieren. Deemools ware mer nach wäit ewech vun enger Konzeptioun, déi wëllt dass net nëmmen déi europäesch Staten, mä och déi europäesch Bierger noutwendeg Légitimitéits- a Légitimatiounsquelle sinn, an dass also d'Unioun op enger dualer Basis muss fonctionnéieren.

Virun allem dësem Ëmstand gëtt mat der Redaktioun a mat der Akraaftsetzung vun enger europäescher Verfassung Rechnung gedroen. Europäesch Bierger kënne keng international Verträg mateneen ofschléissen. Dat maache just hir Staten, an et ass domat och just d'Verhale vun de Staten, vun deenen aktuelle 15 Memberstate vun der Unioun, wat an nennenswäertem Mooss vun dem Vertrag geregelt ass, an net d'Verhale vun de Bierger. Mat deem Iwwergang an eng Verfassungsgemeinschaft gëtt dat e wéineg anescht.

Dësen Text stellt domat, a mengen Aen, dee signifikantste Changement an der Bedeitung vun der Europäescher Unioun zënter de réimesche Verträg duer. Natierlech gouf et no 1954 wichteg Momenter mam Acte unique 1985, mam Vertrag vu Maastricht 1991, mä dës Instrumenter hunn d'Wiese vun der Gemeinschaft, respektiv der Unioun net verännert. Et blouf eng Stategemeinschaft. Déi Verfassungsgemeinschaft, op déi mer eis zou bewegen, beréiert awer d'Wiese vun der Unioun. Si gëtt zu enger Staten- a Völkergemeinschaft, déi net méi ausschliesslech um Wëlle vun de State berout, mä och op deem vun den europäesche Bierger.

Ee Wuert nach an deem Zesummenhang zur Begréffsdefinitioun. Wat e Verfassungsvertrag ass, an dat schéngt jo den Term ze sinn op dee sech einstweile festgeluecht gouf, fir dat Dokument, wat am Entstoen ass, ze beschreiwen, dat ass schonn an dëser Etapp schwéier ze soen. Verfassungsverträg sinn onbekannte Wiesen an der juristescher Welt, mä am Kader vun där sui generis Konstruktioun, déi d'Europäesch Unioun ass, muss et och erlaabt sinn, mat sui generis Begréffer ze operéieren. Wann d'Vertragsnotioun nach un deem Konstitutionellen drun hänkt an dat d'Saach vereinfacht, soll een aus enger terminologescher Debatt kee Glawenskrich maachen. Eent ass awer wichteg, ob mer elo vun enger Verfassung einfach esou oder vun engem Verfassungsvertrag schwätzen, d'Bedeitung vum Akt ass ganz genee déiselwecht. Déi eng an déi aner bereeden de Wee an déi dual Légitimitéit, an allen zwee stelle se den Iwwergang zu enger vun enger interner iewegter Rechtsnorm geregelter Unioun vu Staten a Völker duer.

Fir dat Ganzt emol un engem konkrete Beispill festzemaachen: D'Verfassung vun de Vereenegte State vun Amerika fänkt u mat der Formel: „We, the people." Déi europäesch Verträg hunn, obwuel dat net do stong, mä just e Sous-entendu war, ugefaangen op der Basis vun engem: „We, the States." Mä nodeems en europäesche Verfassungsvertrag mam duebele Wëlle vun de Staten an den Europäer um Wee vu Referenden a Kraaft gesat ginn ass, baséiert déi politesch Unioun vun Europa um Konzept vun „We, the States and the people."

Här President, grad well den Iwwergang an d'Verfassungsgemeinschaft esou ee bedeitende Schrëtt ass, muss en op eng iwwerluegte Manéier vollzu ginn. Et gëtt wiesenshaft Ënnerscheeder tëschent engem Vertrag an enger Verfassung, an och wa mer begréfflech déi zwou Notioune matenee fusionéieren, da gëllen dach verschidde Regelen, déi mer musse mateneen an Aklang bréngen. Am Entworf vun deenen éischte 16 Artikele vum zukünftege Verfassungsvertrag, deen de Presidium vum Konvent d'lescht Woch virgeluecht huet, si sécherlech an dësem Kontext nach eng ganz Rei Froen op.

E Verfassungsdeel soll en Dokument sinn, dat nëmmen déi wesentlech Mierkmoler vun deem politesche Gebilde, dat se organiséiert, regelt an dem Sekundarrecht den Detail iwwerléisst. De vertraglechen Deel soll e Kompendium vun Detailprovisioune sinn. Dës zwou Konzeptioune sinn net wiesenshaft Famill mateneen. Wa mer se wëllen an engem eenzegen Dokument matenee vereenen, musse mer nawell dat Konstitutionellt vun deem Vertraglechen trennen.

Et ass kloer, dass de Verfassungsvertrag muss op där enger Säit dat Grondleeënd regelen an zum Ausdrock bréngen, wat d'Wiese vun der Unioun ass. E muss Wäerter an Iwwerzeegungen ausdrécken op denen d'Unioun baséiert, an e muss duerleeën zu wéi enge gemeinsamen Usiichten a Virgoensweisen d'Memberstaten an d'Bierger vun der Unioun sech entschloss hunn. Op der anerer Säit, well e jo d'Verträg, déi mer haut kennen, soll ersetzen, muss hien d'Politike vun der Unioun definéieren, an dat kann net mat manner Detail a manner Déifgang sinn, wéi et de Moment de Fall ass. Also ass et evident, dass an deem konstitutionellen Deel vum Verfassungsvertrag aner Regele gëlle wéi an där vertraglecher Partie.

Gutt ass, dass e puer vun deene wichtege Froen, déi an der Erklärung vu Laeken opgeworf goufen a fir déi vill Memberstaten a Bierger sech interesséieren, schonn an enger éischter Redaktiounsetapp vum Konvent ugepaakt goufen. Et sinn dëst virun allem d'Grondlage vun der Unioun an d'Kompetenzverdeelung tëschent hir an de Memberstaten. Déi institutionell Froen, sou wollten et och d'Stats- an d'Regierungschefen, ginn zu engem spéideren Zäitpunkt am Detail behandelt, dann nämlech wann déi Politiken an Inhalter definéiert sinn, deenen d'Institutiounen am Fong just nëmme sollen déngen.

De Presidium vum Konvent huet d'lescht Woch 16 Artikele virgeluecht déi konstitutioneller Natur sinn. Verschiddener vun den Dispositiounen, déi de Leadership vum Konvent do redigéiert huet, droen, a mengen Aen, awer Elementer vu politescher Programmatik a sech, wou ee sech d'Fro muss stellen, ob se an dee konstitutionellen Deel gehéieren. Déi juristesch Qualitéit a Verbindlechkeet vun den Dispositiounen, déi de Presidium redigéiert huet, stellen eng Rei Froen. Den éischten Artikel ass fir dëse Constat a sech sënnbildlech. Ech wëll deen eng Kéier zitéieren, well en a sech symbolesch ass. Do gëtt gesot: „Inspirée par la volonté des peuples et des Etats d'Europe de bâtir leur avenir commun, cette Constitution établit une Union, au sein de laquelle les politiques des Etats membres sont coordonnées, et qui gère, sur le mode fédéral, certaines compétences communes."

Dass also innerhalb vun der Unioun sënngeméiss all d'Politike vun de Memberstate koordinéiert ginn, ass esou gesot, mengen ech, net ganz richteg. Och den Ausdrock „sur le mode fédéral" seet näischt Konkretes aus. A wat eng „politique commune" ass, steet op jidde Fall net an de 16 Artikelen, déi eis elo virleien. Schliesslech ass den Ausdrock „certaines" ganz sécher een, deen näischt zur Prezisioun vum Verfassungstext bäidréit. Leschtendlech mengen ech, dass d'Verben „coordonner et gérér" an dësem Kontext relativ schwaach Ausdréck si fir dat auszedrécken, wat mer a sech wëlle soen. Et feelt sécherlech, zumindest an deem éischten Artikel, mä och an enger Rei anerer déi duerno kommen, un där grousser Envolée, un deem groussen Idealismus, deen awer zu engem Deel noutwendeg ass fir d'Kreatioun vun deem, wat mer an deenen nächste Jore wëlle maachen.

Ech wëll a kann op dëser Plaz elo keng Analys vun där éischter Versioun vun all deene 16 Artikele maachen. Ech mengen awer, dass déi Versioun, esou wéi se elo hei läit, nach sécherlech ganz staark muss verbessert ginn. Dat war jo och esou geduecht, well d'Konventianer, oder wéi nenne mer se, d'Conventionnés op franséisch, si gebieden hir Amendementer esou schnell wéi méiglech eran ze reechen. Ech ginn dovun aus, dass der och eng ganz Rei schonn elo wäerte kommen. E ganz décke Pak. Ech weess awer och wéi schwiereg et fir se ass, Amendementer an dëser Etapp zu engem Text ze bréngen, wou a sech 16 Artikele virleien an de Rescht vun den Artikelen a sech net do ass, well ee jo net weess, andeem een déi 16 éischt Artikele kennt, wat an deenen nächsten Artikele wäert déi global Konzeptioun vum Text sinn, an et esou evidenterweis extrem schwiereg ass déi éischt Partie emol ze amendéieren, wann een net weess, wat an där zweeter an an där drëtter iwwerhaapt am Detail wäert stoe kommen. Mä ech denken awer, dass et wichteg ass, dass d'Reaktiounen zu dëse Propositiounen direkt elo kommen, well soss riskéiere mer, dass deen Dampfer op sengem falsche Kurs nach een Äisbierg ze pake kritt.

Dem Konvent seng Aarbechte si bis elo erstaunlech positiv verlaf an ech trauen him absolut zou, eng gutt Virlag auszeschaffen, mä nach muss op den éischte Worf vu sengem Leadership elo reagéiert ginn.

Ee Problem, deen ech am Zesummenhang mam Verfassungsvertrag nach speziell wëll beliichten, ass dee vun der Agliderung vun der Charta vun de Grondrechter. Dës Charta ass de Moment an zënter dem Sommet vun Nice eng Absichtserklärung ouni Verbindlechkeet. Si ass net Deel vun der Vertragslandschaft, awer mam Iwwergang an d'Verfassungsgemeinschaft soll se elo verbindlech ginn a wéi all modern Verfassungen een Titel zu de biergerleche Fräiheeten a Rechter beinhalten.

Zwee Problemer stelle sech hei. Den éischten ass dee vun der Charta hirer Lokalisatioun am Verfassungsvertrag. Deen zweeten ass d'Aklobarkeet vun hiren Dispositiounen, an domat verbonnen d'Interaktioun vun der Europäescher Cour zu Lëtzebuerg an dem Geriichtshaff fir Mënscherechter zu